

Våre aktsomhetsvurderinger – Respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Redegjørelse iht. åpenhetsloven for SpareBank 1 Forvaltning AS

Innhold

Introduksjon.....	2
Om denne redegjørelsen	2
Om kravene i åpenhetsloven.....	2
Om selskapet	3
Vår tilnærming til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.....	4
Policy for menneskerettigheter og etiske retningslinjer	4
Andre relevante retningslinjer og rutiner	5
Sammenheng med OECDs standard for aktsomhetsvurderinger	5
Organisering og ansvar	6
Våre aktsomhetsvurderinger.....	6
Overordnet	6
Våre ansatte	7
Behandling av persondata	7
Våre leverandører.....	8
Aktsomhetsvurderinger som del av ansvarlig forvaltning.....	10
Kommunikasjon om aktsomhetsvurderingene	13

Introduksjon

Om denne redegjørelsen

SpareBank 1 Forvaltning AS følger lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven).¹ Åpenhetsloven pålegger større virksomheter å gjennomføre aktsomhetsvurderinger for å unngå negative konsekvenser for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet og i virksomhetens leverandørkjede.

Dette dokumentet er utarbeidet for å oppfylle SpareBank 1 Forvaltning AS plikt til å redegjøre for aktsomhetsvurderingene for året 2022. Den dekker relevante interne forhold, selskapets leverandørkjede (innkjøp) og relevante ESG-hensyn i investeringsvirksomheten.

Redegjørelsen vil oppdateres og offentliggjøres årlig innen 30. juni (krav fra og med 2023). Den vil også oppdateres for øvrig ved vesentlige endringer i virksomhetens risikovurderinger.

Redegjørelsen er godkjent av styret og daglig leder.

Om kravene i åpenhetsloven

Aktsomhetsstandarder i åpenhetsloven bygger på FNs retningsgivende prinsipper for ansvarlig næringsliv og menneskerettigheter (UN Guiding Principles – UNGP) og OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv. For å oppfylle loven og disse internasjonale standardene, må virksomhetene gjennomføre en prosess for aktsomhetsvurderinger som innebærer å:

- a) forankre ansvarlighet i virksomhetens retningslinjer
- b) kartlegge og vurdere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold som virksomheten enten har forårsaket eller bidratt til, eller som er direkte knyttet til virksomhetens forretningsvirksomhet, produkter eller tjenester gjennom leverandørkjeder eller forretningspartnere²
- c) iverksette egnede tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser basert på virksomhetens prioriteringer og vurderinger
- d) følge med på gjennomføring og resultater av tiltak
- e) kommunisere med berørte interessenter og rettighetshavere om hvordan negative konsekvenser er håndtert
- f) sørge for eller samarbeide om gjenoppretting og erstatning der dette er påkrevd.

Loven spesifiserer at «aktsomhetsvurderingene skal utføres regelmessig og stå i forhold til virksomhetens størrelse, virksomhetens art, konteksten virksomheten finner sted innenfor, og alvorlighetsgraden av og sannsynligheten for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold». I tråd med formålet om å fremme større åpenhet om risiko for

---

¹ <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2021-06-18-99>

² Åpenhetsloven refererer til selskapenes leverandørkjede som omfang for aktsomhetsvurderingene, i tillegg til egen virksomhet. UNGP og OECDs retningslinjer legger imidlertid til grunn at aktsomhetsvurderingene skal omfatte hele verdikjeden, både «oppstrøms» og «nedstrøms».

menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, pålegges omfattede virksomheter å offentliggjøre en redegjørelse om aktsomhetsvurderingene. Denne skal minst inneholde:

- a) en generell beskrivelse av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner for å håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold
- b) opplysninger om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser som virksomheten har avdekket gjennom sine aktsomhetsvurderinger
- c) opplysninger om tiltak som virksomheten har iverksatt eller planlegger å iverksette for å stanse faktiske negative konsekvenser eller begrense vesentlig risiko for negative konsekvenser, og resultatet eller forventede resultater av disse tiltakene.

Om selskapet

SpareBank 1 Forvaltning AS ble etablert i 2020 for å styrke SpareBank1-bankene sin posisjon i sparemarkedet, blant annet ved å samle alliansens virksomhet på spare- og plasseringsområdet i ett konsern – direkte eiet av bankene og LO med forbund. Konsernet skal levere og utvikle produkter og tjenester til et bredt spekter av kunder, fra småsparere til det formuende og det institusjonelle markedet.

SpareBank 1 Forvaltning AS er et verdipapirforetak med tillatelse til å yte investeringstjenester og tilknyttede tjenester etter verdipapirhandelloven § 2-6. Selskapets hovedaktiviteter er forvaltning av diskresjonære porteføljer for offentlige og private virksomheter og formuende kunder, samt ordreforvaltning og oppgjør på vegne av bankene i SpareBank 1-alliansen og deres kunder. Selskapet har også ansvar for drift og utvikling av det digitale kundetilbudet på spareområdet for bankene i SpareBank 1-alliansen.

SpareBank 1 Forvaltning AS har konsernfunksjoner som økonomi, kommunikasjon, IKT, forretningsutvikling og marked som leveres til datterselskapet ODIN Forvaltning AS. Selskapet hadde per 31.12.2022 58 ansatte fordelt på hovedkontoret i Oslo, samt filialene i Stavanger, Trondheim og Tromsø.

I 2022 distribuerte virksomheten 424 fond fordelt på 23 forvaltere. Per 31.12.22 hadde SpareBank 1-bankenes kunder 63 milliarder kroner investert i verdipapirfond. Selskapets forvaltningskapital innenfor porteføljeforvaltningsområdet var per 31.12.22 29 milliarder kroner.

Konsernet bestod ved utgangen av 2022 av morselskapet SpareBank 1 Forvaltning AS med konsesjon som verdipapirforetak og datterselskapet ODIN Forvaltning AS – et forvaltningsselskap for verdipapirfond.

Denne redegjørelsen dekker morselskapet SpareBank 1 Forvaltning og datterselskapene som ble fusjonert inn i 2022. ODIN Forvaltning AS er også omfattet av åpenhetsloven og har utarbeidet en separat redegjørelse som er tilgjengelig på ODINs nettsider.

Vår tilnærming til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Policy for menneskerettigheter og etiske retningslinjer

SpareBank 1 Forvaltning har etablert egen policy for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Policyen ble vedtatt av styret i 21. desember 2022 og gjelder for hele konsernet.

Policyen for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold legger til grunn at selskapet gjennom all sin virksomhet skal bidra til bærekraftig utvikling, og jobbe systematisk med å sikre at ikke selskapet bidrar til negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø. Det innebærer at selskapet ikke under noen omstendighet skal utøve virksomhet som strider med respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Vårt ansvar inkluderer å unngå og håndtere negative konsekvenser relatert til ansatte, menneskerettigheter, miljø, bestikkelser, forbrukere og selskapets styring, som kan forbindes til selskapets virksomhet, leverandørkjeder og andre forretningsforbindelser.

Dersom det avdekkes brudd på policy for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, skal selskapet stanse, forebygge eller avbøte, og sørge for å gjenopprette forholdet.

Med **grunnleggende menneskerettigheter** menes de internasjonalt anerkjente menneskerettighetene som følger av blant annet FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter fra 1966, FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter fra 1966, og ILOs kjernekonvensjoner om grunnleggende rettigheter og prinsipper i arbeidslivet.

Med **anstendige arbeidsforhold** menes arbeid som ivaretar grunnleggende menneskerettigheter og helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen, og som gir en lønn å leve av.

Policyen for menneskerettigheter slår fast at selskapet, leverandører og forretningspartnere skal utøve sin virksomhet på en måte som ivaretar menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Selskapet må også påse at leverandører og forretningspartnere har styrende prinsipper og instruksjoner som minimum inneholder standpunkt og føringer for:

- Forbud mot barnarbeid
- Fritt valgt arbeid
- Rett til organisering
- Forbud mot diskriminering og trakassering
- Arbeidstid som ikke overskrider grenser i lokal lovgivning
- Rettferdig lønn

Selskapet må også påse at leverandører og forretningspartnere ikke driver aktivitet i okkuperte områder i strid med folkeretten.

Videre står respekt for grunnleggende menneskerettigheter sentralt i SpareBank 1 Forvaltnings etiske retningslinjer, som understreker at den enkelte må:

- vise respekt for de grunnleggende menneskerettighetene, slik disse er beskrevet i sentrale menneskerettighetskonvensjoner, i utførelsen av sitt arbeid eller verv for selskapet
- aktivt medvirke til at selskapets forretningsforbindelser og de selskapene som selskapet investerer i respekterer menneskerettighetene
- være kjent med, og bidra til å oppfylle selskapets ambisjoner for samfunnsansvar, miljø og bærekraft

Andre relevante retningslinjer og rutiner

Vår forpliktelse til grunnleggende menneskerettigheter er videre forankret i vår HR-strategi, rutiner for varsling, rutiner for personvern, og retningslinjer for leverandører.

Internasjonale standarder for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold ligger også til grunn for vår policy for bærekraft og for våre retningslinjer for ansvarlig forvaltning.³

Sammenheng med OECDs standard for aktsomhetsvurderinger

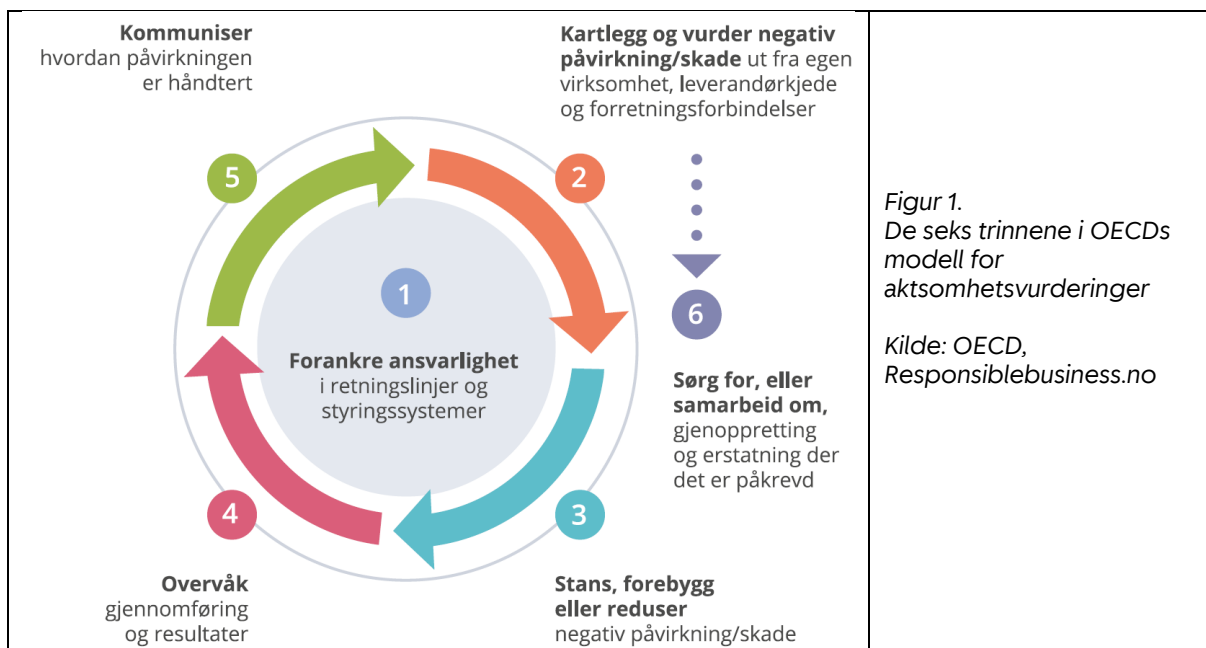
Åpenhetsloven peker på OECDs standard for aktsomhetsvurderinger (se figur 1 og beskrivelsen i redegjørelsens innledning) som metoden som skal benyttes for å avdekke og håndtere faktisk og mulig negativ påvirkning på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Aktsomhetsvurderingene skal omfatte både egen virksomhet og negativ påvirkning forårsaket av forretningsforbindelser (inkludert utover første ledd i verdikjeden).

Aktsomhetsvurderinger dreier seg ikke om en enkelt prosess, men i praksis et kontinuerlig arbeid basert på egnede retningslinjer og rutiner innenfor ulike områder i virksomheten, som har til hensikt å avdekke og håndtere risiko for negativ påvirkning på mennesker.

OECDs retningslinjer – og UNGPs standard for aktsomhetsvurderinger som er integrert i OECD-retningslinjene – har vært gjeldende internasjonalt siden 2011. Vår tilnærming legger til grunn denne internasjonale standarden for aktsomhetsvurderinger. Den er forankret videre i både vår policy for menneskerettigheter, våre retningslinjer for leverandører, og våre retningslinjer for ansvarlig forvaltning – og i den praktiske gjennomføringen av disse.

---

³ Se <https://SpareBank1fond.no/slik-investerer-vi/baerekraftige-investeringer/>.

Organisering og ansvar

Styret skal påse at SpareBank 1 Forvaltning gjennomfører aktsomhetsvurderinger relatert til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold og rapporterer årlig i henhold til åpenhetsloven. Dette ansvaret henger sammen med styrets øvrige ansvar for å påse at selskapet til enhver tid har oppdatert policy og rutiner for å respektere og fremme respekt for menneskerettigheter gjennom sin virksomhet og sine forretningsforbindelser, inkludert i investeringsvirksomheten.

Administrerende direktør er ansvarlig for at det utarbeides en årlig redegjørelse og at det utarbeides rutiner for aktsomhetsvurderinger og at disse gjennomføres i samråd med ledere for virksomhetsområdene.

Våre aktsomhetsvurderinger

Overordnet

I forberedelsene til SpareBank 1 Forvaltnings redegjørelse i henhold til åpenhetsloven har både egen virksomhet, leverandørkjeden (innkjøp) og investeringsvirksomheten blitt vurdert med hensyn til risiko for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold og håndteringen av slik risiko.

Det har ikke blitt avdekket faktiske negative konsekvenser eller informasjon om alvorlig risiko for året 2022. Risikovurderingene og arbeidet med å håndtere mulig risiko for mennesker i forhold til egne ansatte, kunders personvern, våre innkjøp og våre investeringer er beskrevet nedenfor.

I prosessen frem mot redegjørelsen var selskapets avdelinger for økonomi og administrasjon, compliance og investeringer/porteføljeforvaltning involvert med støtte fra ekstern ekspertise på både bærekraft generelt og området næringsliv og menneskerettigheter spesielt. Redegjørelsen ble gjennomgått av konsernledelsen før styrets behandling.

Våre ansatte

SpareBank 1 Forvaltnings etiske retningslinjer slår fast at vi skal opptre med respekt og omtanke, som betyr at den enkelte må:

- opptre med respekt, omtanke og alminnelig høflighet i forhold til kolleger så vel som myndigheter, konkurrenter, kunder og andre
- bidra til at diskriminering, mobbing eller trakassering, herunder seksuell trakassering, ikke forekommer i selskapet
- bidra til at det er et godt arbeidsmiljø og positiv samhandling med kolleger samt være godt kjent med og følge fastsatte rutiner, tiltak og aktiviteter innen HMS
- avstå fra å bruke selskapets eiendeler på en måte som kan knyttes til gambling, pornografi, rasisme eller andre formål som kan oppfattes som støtende eller som er i strid med lover eller interne regler
- oppføre seg på en måte som ikke krenker menneskeverd. Dette innebærer bl.a. at han/hun må avstå fra kjøp av seksuelle tjenester i Norge og utlandet i forbindelse med tjenesteoppdrag, herunder forretningsreise, for selskapet.

Respekt og omtanke for ansatte er også en bærebjelke i vår HR-strategi. Selskapet vektlegger en systematisk tilnærming til blant annet likestilling og å hindre diskriminering. SpareBank 1 Forvaltning AS kjøper HR-tjenester fra SpareBank 1 Gruppen AS, som jobber for å skape en inkluderende og mangfoldig arbeidsplass.⁴

Blant fokusområdene som er relevante i forhold til åpenhetslovens virkeområde er arbeidet knyttet til likestilling og anti-diskriminering. Å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunnlag av kjønn, nedsatt funksjonsevne, etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, seksuell orientering, religion og livssyn, samt å etterstrebe riktig kjønnsbalanse, i rekrutteringssammenheng er et viktig tiltak hos oss på dette området.

Videre er samarbeid med ansattes organisasjoner og arbeidsmiljøutvalg veletablert. I selskapets etiske retningslinjer er det også fastsatt regler for hvordan ansatte og tillitsvalgte skal varsle dersom de får kunnskap om forhold som er i strid med blant annet lover, forskrifter og konsernets interne regler. Det er etablert egen varslingsrutine. Selskapet vil ha en jevnlig gjennomgang av varslingsrutiner fremover for å sikre at alle ansatte er oppdatert og kjent med rutiner og retningslinjer til enhver tid. Det ble i 2022 ikke varslet noen saker. De etiske retningslinjene slår også fast at det skal beskyttes mot gjengjeldelse eller andre negative konsekvenser som følge av varsling om kritikkverdige forhold.

Behandling av persondata

Beskyttelse av persondata er strengt regulert gjennom personopplysningsloven, som henger nært sammen med grunnleggende rettigheter for individet.

SpareBank 1 Forvaltning er opptatt av å beskytte kunders personopplysninger. Hvordan vi gjør dette er beskrevet i personvernerklæringen på SpareBank 1 bankenes og foretakenes felles nettside om personvern.⁵

---

⁴ For mer informasjon, se <https://www.sparebank1.no/nb/bank/om-oss/samfunnsansvar/likestilling-og-mangfold.html>.

⁵ <https://www.sparebank1.no/nb/bank/om-oss/personvern.html>

Våre leverandører

Forventninger til leverandører

Vår policy for bærekraft understreker SpareBank 1 Forvaltnings forventning til leverandører og samarbeidspartnere om at de skal respektere grunnleggende krav til miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet. Dette skal gjøres i nært samarbeid og i dialog med våre leverandører og samarbeidspartnere. Standard vedlegg om bærekraft i innkjøp skal benyttes som vedlegg til avtaler. Det forventes at leverandørene videreformidler disse forventningene til sine underleverandører og bidrar til deres etterlevelse av dem, i tillegg til å jobbe for å etterleve kravene på egne vegne.

Leverandører og deres underleverandører skal holde seg orientert om og følge de til enhver tid gjeldende krav i lov, forskrift, eller andre offentlige pålegg som gjelder for leverandørens virksomhet og respektive ansvarsområder. Leverandøren er ansvarlig for å ha de nødvendige konsesjoner og tillatelser for å utøve sin virksomhet.

Overordnet vurdering av vår leverandørkjede

SpareBank 1 Forvaltning har en oversiktig leverandørkjede, som består hovedsakelig av norske og/eller veletablerte selskaper innen bransjer der risikoen for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold generelt er lav. Gjennomgangen omfattet alle i underkant av 200 leverandører. De største innkjøpskategoriene våre omfatter IT-tjenester, software, konsulent- og advokattjenester og investeringsrelaterte data.

Vi hadde i 2022 noe innkjøp av IT-hardware fra leverandør som selv er omfattet av åpenhetsloven og som gjennomfører aktsomhetsvurderinger for sin leverandørkjede. Det ble også gjort mindre innkjøp av håndverkertjenester, som anses som høy risikokategori i norsk arbeidslivssammenheng, men avtalen var med et firma som selv har fokus på seriøst arbeidsliv. En annen høy risikokategori i norsk sammenheng er renholdstjenester. Ved vårt hovedkontor har vi renholdsavtale med en stor aktør, som selv er underlagt åpenhetsloven og som har fokus på arbeidsvilkår i samsvar med gjeldende regler og standarder både i egen virksomhet og leverandørkjede. Ved filialen i Trømsø, har vi også egen avtale med renholdsleverandør, der vi har hatt et langsiktig forhold, og det følger av avtalen at samtlige arbeidstakere skal ha lønns- og arbeidsvilkår i henhold til allmenngjort tariffavtale for renholdsbransjen. For øvrig, kjøpes renholdstjenester inn av våre partnere som vi leier lokaler av (SpareBank 1-bankene eller selskaper eiet av SpareBank 1-bankene, som gjennomfører egne aktsomhetsvurderinger). Med unntak av de sistnevnte innkjøpskategoriene (som er av et begrenset omfang), anses risikoen for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i vår leverandørkjede for å være lav.

Innkjøpssamarbeid i SpareBank 1

En stor del av innkjøpene våre går gjennom fellesavtaler håndtert av SpareBank 1 Utvikling som støtter SpareBank 1-alliansen innkjøpssamarbeid. SpareBank 1 Utvikling jobber systematisk med bærekraft i innkjøp, som inkluderer aktsomhetsvurderinger for leverandørkjeden. I tråd med internasjonale standarder og beste praksis, legges det til grunn en risikobasert tilnærming, der prioritet er å avdekke og følge opp der

det er størst risiko for negativ påvirkning på miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet. I 2021 vedtok Alliansseinnkjøp (i SpareBank 1 Utvikling) en handlingsplan for bærekraftig innkjøp for perioden 2021-22, der det ble satt fokus på tre hovedkategorier: administrative anskaffelser, IT-relaterte anskaffelser og de største leverandørene. Videre risikovurdering førte til at utvalgte leverandører innen følgende underkategorier ble fulgt opp videre i 2021-22:

- Kontormøbler
- IT-systemer
- IT-hardware
- Konsulent- og bemanningsselskaper

For alle disse kategoriene ble det vurdert at risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold var til stede i leverandørkjeden (bakenfor første ledd). For IT-hardware var det i tillegg fokus på mulige forbindelser til konfliktmineraler på råvarenivå.

Innføringen av åpenhetsloven i 2022 gjorde videre at fokuset i oppfølgingen av 12 utvalgte leverandører (basert på mulig forhøyet risiko) ble rettet mot leverandørenes arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egne leverandørkjeder. Oppfølgingen ble gjennomført som kombinasjon av skriftlige dybdeundersøkelser og møter med leverandørene. For å danne et overordnet bilde av det samme hos øvrige leverandører ansett å være i høy risikokategori, ble det også igangsatt en breddeundersøkelse mot ytterligere 36 leverandører.

Gjennomgangen avdekket ingen konkrete tilfeller av negativ påvirkning på miljø, mennesker og økonomi som involverte SpareBank 1-alliansens leverandører, og ingen kontrakter med leverandører ble terminert eller suspendert på grunn av bærekraftsrelaterte forhold.

Evalueringen av leverandørenes bærekraftsrelaterte risikoeksponering og risikohåndtering fokuserte på:

- Mål og strategier for bærekraftsarbeidet
- Prosesser for leverandør oppfølging
- Praktisk oppfølging av egne leverandører, inkludert evt. funn av faktisk risiko
- Arbeidet med åpenhetsloven

Funn ved første kontakt:

- Alle leverandørene hadde mål og strategier på plass
- De fleste hadde prosesser for leverandør oppfølging
- Færre la frem handlingsplaner/funn av faktisk risiko på lett tilgjengelig måte
- De fleste arbeidet med åpenhetsloven, mens noen var lite eller helt ukjente med loven

Resultat etter oppfølging:

- Betydelig forbedring i arbeidet med åpenhetsloven for flere leverandører
- Flere styrket sin praktiske leverandør oppfølging
- Flere leverandører meldte at oppfølgingen ga dem kunnskap og motivasjon til å arbeide med bærekraft

Det har også vært søkelys på aktsomhetsvurderinger for leverandørkjeden til profilartikler, et område som generelt kan ha forhøyet risiko med hensyn til risiko for

arbeidstakere i produsentland, i stor grad i Asia. SpareBank 1-alliansen har krav om bærekraftige profilartikler i felles avtaleverk. Hovedleverandør av profilartikler, Strømmes AS, jobber systematisk med sporbarhet og aktsomhetsvurderinger for sin leverandørkjede med hensyn til risiko for menneskerettigheter og negativ miljøpåvirkning, blant annet basert på veiledning fra initiativ for Etisk Handel.

Videre arbeid

Våre aktsomhetsvurderinger har så langt ikke avdekket negative konsekvenser eller vesentlig risiko for negative konsekvenser for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i vår leverandørkjede og blant andre forretningspartnere. Det har dermed ikke blitt iverksatt særskilte tiltak utover generell videreutvikling av rutiner for bærekraft i innkjøpsarbeidet, som omfatter:

- Fortsatt innkjøpssamarbeid gjennom SpareBank 1-alliansen og SpareBank 1 Utvikling.
- Etiske retningslinjer for leverandører, med krav og forventninger til leverandører og forretningspartnere om ivaretagelse av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet og leverandørkjede, som vil bli innarbeidet i alle nye avtaler.
- Vurdering av risiko relatert til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold ved evaluering av nye leverandører og inngåelse av nye avtaler.
- Minimum årlig gjennomgang av eksisterende leverandører og forretningspartnere og vurdering av risiko for faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Ytterligere vurderinger gjennomføres dersom forholdene tilsier behov for dette.

Vurderingene både i egne og fellesinnkjøp i SpareBank 1 er risikobaserte, der særlig bransjerisiko og geografisk risiko står sentralt. Det tas utgangspunkt både i offentlig tilgjengelig informasjon om risikofaktorer og informasjon fra leverandørene, inkludert egnede retningslinjer, og selskaphistorikk. Dersom det avdekkes momenter som tilsier eksponering for risiko knyttet til menneskerettigheter og arbeidsforhold og mangel i retningslinjer og rutiner for å håndtere slik risiko på en tilfredsstillende måte, vil ytterligere informasjon innhentes og eventuelle oppfølgingstiltak settes inn der det er nødvendig.

Aktsomhetsvurderinger som del av ansvarlig forvaltning

Retningslinjer for ansvarlig forvaltning

I vår rolle som en betydelig kapitalforvalter forventer våre interessenter at vi skal utvise samfunnsansvar ved å bidra til en bærekraftig omstilling i samfunnet. ESG-hensyn («environment, social, governance») skal derfor integreres i forvaltningen av alle selskapets investeringsprodukter, og gjenspeiles i interne prosesser som påvirker miljø, mennesker og samfunn. Selskapet skal være åpne om arbeidet med ESG og samfunnsansvar.

SpareBank 1 Forvaltning har etablert retningslinjer for ansvarlig forvaltning, som forklarer hvordan vi tar hensyn til bærekraftsrelatert risiko i investeringsbeslutninger. Retningslinjene gjelder for alle våre finansielle produkter, som omfatter både

direkteinvesteringer i enkeltsselskaper og fondsseleksjon (fond fra eksterne fondsleverandører). Våre retningslinjer tar utgangspunkt i at selskapers verdi over tid kan påvirkes av bærekraftsforhold.

ESG-vurderinger er et sentralt element i alle investeringsbeslutninger hos oss. Vi sikrer at bærekraftsrisiko tas hensyn til gjennom rutiner for kartlegging, analyse og vurdering i forbindelse med investeringsbeslutninger, samt jevnlig screening av ESG-faktorer i våre investeringer. Et hovedformål for ESG-integrasjon i forvaltningen er å identifisere og ta hensyn til ESG-forhold og bærekraftsrisiko som kan påvirke investeringen negativt. Å ta hensyn til bærekraftsforhold i investeringene for å avdekke mulig eller faktisk negativ påvirkning på miljø, mennesker og samfunn er også et samfunnsansvar og kjernen i ansvarlig forvaltning.

Retningslinjene for ansvarlig forvaltning er forankret i internasjonale normer. Disse inkluderer de sentrale prinsippene og standardene som omfavner næringslivets ansvar for å respektere grunnleggende menneskerettigheter:

- De ti prinsippene i FNs Global Compact som forplikter selskaper til å respektere menneskerettighetene (nedfelt i FNs verdenserklæring om menneskerettigheter) og internasjonale arbeidstakerrettigheter (basert på ILOs Erklæring om grunnleggende prinsipper og rettigheter i arbeidslivet)
- FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP)
- OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper

Aktsomhetsvurderinger basert på UNGP og OECDs retningslinjer for å unngå og håndtere negative konsekvenser for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold har siden 2011 blitt etablert som selve gullstandard for ansvarlig næringsliv. Dette er også en forventning som gjelder for alle investorer og utgjør et av hovedelementene for ansvarlig kapitalforvaltning. Aktsomhetsvurderinger med hensyn til risiko for brudd på de internasjonale standardene for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold relatert til selskaper det investeres i utgjør dermed selve kjernen for S'en i ESG-vurderinger.

Slike vurderinger er en integrert del av ESG-analysen som gjøres før alle investeringer i SpareBank 1 Forvaltning. ESG-vurderinger er også del av vurderingen i fondsseleksjon og dialogen med fondsleverandørene.

Kriterier for ansvarlige investeringer

Den eksisterende porteføljen screenes også kvartalsvis mot informasjon om bærekraftsfaktorer som omfatter data relatert til selskapers håndtering av risiko med hensyn til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Dette omfatter både direkteinvesteringene og de underliggende investeringene i fondene vi har valgt ut fra eksterne fondsforvaltere.

SpareBank 1 Forvaltning benytter videre adferdsbaserte eksklusjonskriterier for å sikre at det ikke investeres i selskaper der det er en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til eller selv er ansvarlig for:⁶

- grove eller systematiske krenkelser av menneskerettigheter
- grove eller systematiske brudd på arbeidstakerrettigheter;

---

⁶ I tillegg til andre ESG-kriterier. Se retningslinjene for ansvarlig forvaltning.

- alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner;
- salg av våpen til stater
  - i væpnede konflikter som benytter våpnene på måter som utgjør alvorlige og systematiske brudd på folkerettens regler for stridighetene, eller
  - som er omfattet av ordningen for statsobligasjonsunntaket omtalt i mandatet for forvaltningen av Statens pensjonsfond utland

Våre retningslinjer for ansvarlig forvaltning slår fast at vi forventer at selskapene vi investerer i opptrer i tråd med de ti prinsippene i FN Global Compact, OECDs retningslinjer for multinasjonale selskaper, FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter, og underliggende konvensjoner for disse.

Vi anvender også produktbaserte eksklusjonskriterier som blant annet omfatter utelukkelse av selskaper som har omsetning knyttet til kontroversielle våpen. Det vil si selskaper som utvikler eller produserer våpen, eller sentrale komponenter til våpen, som ved normal anvendelse bryter med grunnleggende humanitære og folkerettslige prinsipper, herunder biologiske våpen, kjemiske våpen, kjernevåpen, ikke-detektbare fragmenter, brannvåpen, blindende laservåpen, antipersonellminer og klaseammunisjon.

Overvåking av investeringene

Vi henter informasjon om selskapenes eksponering mot ekskludert virksomhet og hendelser som medfører brudd på internasjonale normer og konvensjoner, fra dataleverandøren Sustainalytics. Sustainalytics innhenter informasjon om selskapenes eksponering mot ekskluderte virksomheter fra offentlig tilgjengelig informasjon i rapporteringen fra selskapene. Der informasjonen ikke er tilgjengelig fra selskapet vil Sustainalytics estimere selskapets eksponering. Sustainalytics gjør også en vurdering av selskapenes medvirkning til brudd på FNs Global Compact-prinsippene. Vurderingen bygger på informasjon fra media og interesseorganisasjoner samt direkte kontakt med selskapene.

I tillegg til screening mot data fra Sustainalytics, skal SpareBank 1 Forvaltning følge ekskluderings besluttet av Statens Pensjonsfond Utland (NBIM) i henhold til *Retningslinjer for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland*. NBIMs eksklusjonsliste legger til grunn internasjonale standarder for menneskerettigheter og ILOs standarder for arbeidstakerrettigheter i tillegg til andre standarder og mål for bærekraft og ansvarlig og etisk virksomhet. Det screenes kvartalsvis mot NBIMs eksklusjonsliste.

Selskap vi er investert i som flagges for være i brudd med våre retningslinjer vil undersøkes nærmere for å vurdere om det vil være hensiktsmessig å utføre dialog med selskapet eller fondsleverandøren dersom selskapet inngår i et av de selekterte fondene. Dersom dette ikke fører frem, vil neste steg være utelukkelse.

For informasjon om hvordan vårt datterselskap ODIN Forvaltning integrerer aktsomhetsvurderinger og jobber med forventninger knyttet til respekt for menneskerettigheter i sin fondsforvaltning, blant annet gjennom selskapsdialog, se ODINs redegjørelse og ODINs bærekraftsrapport for 2022 på <https://odinfond.no/slik-investerer-vi/baerekraftige-investeringer/>

Rapportering om risiko for negativ påvirkning

Aktsomhetsvurderinger for å avdekke de viktigste negative påvirkningene på bærekraftsfaktorer er også en sentral del av kravene for finansmarkedsdeltakere i henhold til EUs Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR), i kraft i Norge fra 2023 gjennom lov om bærekraftig finans. SFDRs krav om å offentliggjøre hvordan de viktigste negative konsekvensene («principal adverse impacts», omtalt som «PAI») av foretakets investeringsbeslutninger for bærekraftsfaktorer hensyntas, omfatter indikatorer knyttet til sosiale forhold i tillegg til kriterier for klima, miljø og etisk selskapsstyring. Per 01.01.23 var pålagte indikatorer for sosiale forhold som skal vurderes for investeringsbeslutningene:

- Manglende overholdelse av FNs Global Compact-prinsipper og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskap
- Ingen prosesser og ordninger for å overvåke at FNs Global Compact-prinsipper og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper overholdes (det vil si, manglende aktsomhetsvurderinger)
- Ujustert lønnsforskjell mellom kjønnene
- Kjønnsmangfold i styret
- Eksponering mot kontroversielle våpen (anti-personellminer, klyngeammunisjon, eller kjemiske og biologiske våpen)

I tillegg til de pålagte indikatorene, skal det inkluderes minst en ytterligere indikator knyttet til sosiale forhold. SpareBank 1 Forvaltning vurderer i denne sammenheng også hvorvidt selskapene det investeres i har egne retningslinjer for menneskerettigheter.

PAI-erklæringen publiseres årlig på nettsiden innen 30. juni. Innsamlede data vil første gang publiseres innen 30. juni 2024. Informasjonen i PAI-erklæringen vil overlape med vår redegjørelse i henhold til åpenhetsloven for aktsomhetsvurderingene som angår vår investeringsvirksomhet.

Investorsamarbeid

SpareBank 1 Forvaltning har signert de FN-støttede prinsippene for ansvarlige investeringer (PRI). PRI er den fremste internasjonale plattformen for investorsamarbeid om bærekraftig og ansvarlig kapitalforvaltning. Prinsippene går ut på at vi forplikter oss til å gjennomføre og rapportere på hvordan vi inkluderer ansvarlighet og bærekraft i våre selskaps- og porteføljevurderinger. Aktsomhetsvurderinger med hensyn til risiko for menneskerettigheter knyttet til investeringene er et økende fokusområde også for PRI, basert på standarden satt av UNGP og utvikling i praksis blant ansvarlige kapitalforvaltere.

Kommunikasjon om aktsomhetsvurderingene

Vår årlige redegjørelse om aktsomhetsvurderingene og vår PAI-erklæring utgjør vår jevnlig eksterne kommunikasjon om aktsomhetsvurderinger relatert til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold og resultatene av disse.

Vi svarer også på henvendelser om aktsomhetsvurderingene i henhold til informasjonsplikten i åpenhetsloven.

For spørsmål om denne redegjørelsen og vår tilnærming til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, kontakt baerekraft@sparebank1.no, og skriv at henvendelsen gjelder SpareBank 1 Forvaltning.

Godkjent av styret og daglig leder 19.06.23